

Els gèneres en què preferentment s'exercí l'Oliver — història, assaig, crítica, història literària i periodisme — formen la part més copiosa del volum. A més de la relació històrica, prou coneguda, *Catalunya en temps de la Revolució Francesa*, cal esmentar els seus notables dots de crític i observador continguts en la secció de semblances literàries, potser massa oblidades, titulada *Mestres i amics*. El volum inclou, encara, vint-i-set articles periodístics i catorze parlaments i conferències. El text segueix, modernitzant l'ortografia, el de l'edició en sis volums de la Il·lustració Catalana.

IV. — En l'estudi de l'*ars poetica* de Guerau de Liost, l'insigne orfebre de la paraula catalana, serà des d'ara forçós de referir-se al pròleg que el Sr. Jaume Bofill i Ferro ha escrit per a la seva *Obra poètica completa*. Es tracta d'una profunda lliçó crítica, elaborada amb elements personals, records i experiències, centrada en un dels fets més vitals i més fèrtils de la nostra història literària: la inauguració de l'anomenat modernisme, basada, és clar, en una reacció. Comprèn el volum els següents llibres de poesia: *Primeres poesies*, *La muntanya d'ametistes*, *Somnis*, *La ciutat d'ivori*, *Selvatana amor*, *Ofrena rural*, *Sàtires*. De *La muntanya d'ametistes* es reproduïxen, amb lloable encert, les dues versions: la de 1908 i la de 1933, essencials per a l'anàlisi del procés estètic del poeta. Vénen, encara, unes darreres poesies i un recull de poemes inèdits.

La part més extensa de les *Proses literàries* l'ocupen les *Notes sobre l'esperit de sant Francesc*. Un assaig, *D'espiritualitat femenina*, i vint-i-cinc articles ocupen la resta. La temàtica dels articles és variada: des d'impressions de muntanya fins a crítica literària i artística. Creiem valuosa la sèrie de notes, la majoria de caràcter biogràfic, geogràfic o històric, amb què acaba el volum. L'interès augmenta en les que es refereixen als últims poemes: s'indiquen, davant dels manuscrits, les versions primeres, i es donen les dades més remarcables.

No seríem sincers si no acabàvem reclamant per a aquests volums, en conjunt, una cura i atenció més rigoroses, des del punt de vista tipogràfic.

Miquel Dorç

GOUDOULI: *Étude sur Père Godolin* [et] *Œuvres de Père Godolin*, Choisis et annotées par l'abbé J. SALVAT. Toulouse, Privat, [1950]. xxxvi + 186 p.

Précurseur classique des Félibres, cultivant la Muse toulousaine du règne d'Henri IV à celui de Louis XIV, Père Goudouli, ou Godolin (1580-1649) a bien mérité cette publication préparée pour le troisième centenaire de sa mort. Le choix des textes a été établi, annoté, muni d'une étude et pourvu d'un glossaire, avec autant de goût et d'érudition que de sympathie, par Mgr. Salvat. L'édition est basée sur celle de 1887 (due à J.-B. Noulet, Toulouse). Poète et prosateur varié, cultivé, volubile et gai, Goudouli se dit, comme le rappelle finement Mgr. Salvat (p. xxv), un *letroferit*. On lit avec intérêt, dans l'étude liminaire, comment ce contemporain de Malherbe, dont l'inspiratrice n'est point une simple *chato de la Prouvenço*, mais qui boit à la *Foun de Parnasso* et que *Phoebus* lui-même vient *ajuda quicoumet Al boum lengatge de Toulouso* (Odo, p. 122), et comment son œuvre s'insère dans le concert de la littérature européenne de son époque, du *siglo de oro*, du Grand Siècle, des pastorales guariniennes.

Le livre ne manquera pas d'embarrasser les bibliographes : son titre général est, à la couverture : *Goudouli* ; les autres indications que nous signalons ci-dessus figurent à la p. [v], pour l'*Étude*, et à la p. [xxxv], pour les *Œuvres*.

István FRANK

Das altfranzösische Rolandslied nach der Oxforder Handschrift. Herausgegeben von ALFONS HILKA. Dritte verbesserte Auflage besorgt von GERHARD ROHLFS. Halle, M. Niemeyer, 1948. XVI+138 pàgs. («Sammlung Romanischer Übungstexte», III-IV).

Alfons Hilka feia aparèixer, l'any 1926, dins la utilíssima collecció de textos romànics publicada per la casa Niemeyer, de Halle, una edició de la *Chanson de Roland* segons el manuscrit de la Biblioteca Bodleiana d'Oxford, amb la qual era iniciada una sèrie de materials referents al famós poema francès. Aquell primer volum dels *Rolandsliedmaterialien* havia d'anar seguit d'altres, amb el text de la *Chanson* segons els diversos manuscrits que la conserven, principalment les versions ampliades — del segle XIII — de Châteauroux i Venècia. El projecte, però, no arribà a acompliment, puix que Hilka moria el 1939 sense haver publicat més *Roland* que l'oxonià.

Esgotada de temps aquella edició, quinze anys després n'apareixia una de nova, i no fa molt, encara, una tercera.

Les dues últimes, revisades pel Prof. Gerhard Rohlfs, es presenten com a netament conservadores quant a l'establiment del text. El Sr. Rohlfs procura canviar poc — les inevitables errades d'impremta, algunes correccions injustificades — de la primera edició Hilka, però se ceneix cada vegada més al text del manuscrit — sense arribar, de totes maneres, a la fidelitat extrema de Bédier.

Així, aprofita les lectures segures que el Sr. Ch. Samaran pogué fer amb ajuda d'una làmpara de raigs ultravioletes — de què aquest erudit medievalista donà nota en un article aparegut a *R*, LV (1929), 401 ss. El vers 3574, per exemple, que deia a la primera edició :

«Cheent li rei, a tere se troverent»,

era modificat pel Sr. Rohlfs en :

«Cheent li rei, a tere se turnerent»,

El v. 2462 :

«Vers Sarraguce les enchalcent [ferant] (franc)»,

on era rebutjat *franc*, escrit per una segona mà en el manuscrit d'Oxford, i suplert per *ferant*, seguint el manuscrit venecià (al qual Bertoni creia que calia prestar una major atenció), podia ésser després donat amb certitud :

«Vers Sarraguce les enchalcent ferant»

D'acord amb la posició respectuosa de Bédier, el Sr. Rohlfs rebutjava algunes esmenes que havien estat acceptades a la primera edició : el v. 216, corregit per Jenkins en :

«Ne ben ne mal sun nevuld ne respunt»,